

Wioska Olimpijska Collegium Invisibile

15–22 sierpnia 2021

UNIwersytet JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydarzenie jest objęte honorowym patronatem Jego Magnificencji Rektora
Uniwersytetu Jagiellońskiego profesora Jacka Popiela.

1	Czym jest Wioska Olimpijska Collegium Invisible?	5
2	Dlaczego warto wziąć udział w Wiosce?	6
3	Czym jest Collegium Invisible?	7
4	Orientacyjny plan dnia na Wiosce Olimpijskiej	9
5	Warsztaty	10
5.01	Jak wymyślić nowy lek? Krótki kurs o tym, co zrobić ze świetnym pomysłem	11
5.02	Czas i przestrzeń przed Einsteinem	14
5.03	Gender and the Law. Pornografia, równość małżeńska, gwałt	17
5.04	Filozofia humoru. Jak (nie)świadomość treści wpływa na rozbawienie?	19
5.05	Czy kapitalizm zaangażowany społecznie jest możliwy?	21
5.06	Czy autonomiczny system powinien podejmować decyzje o życiu i śmierci?	22
5.07	Świadomy wybór? Jak wyborcy i politycy podejmują decyzje	23
5.08	Feminizm wobec wyzwań współczesnego świata	26
5.09	Solidarność jako etyczny ideał i transformacyjna praktyka	28
5.10	Rewitalizacja językowa w Polsce. Historia, metodologia i perspektywy	30

5.11 Skąd się bierze świadomość? Perspektywa neuronaukowa	33
5.12 Świadomość postkolonialna	36
5.13 Historia(e) kina: źródła, polityki, kontestacje	38
5.14 Kraków – rzecz o potędze dziedzictwa	41
5.15 Antynomie nowoczesnej świadomości: Freud – Weininger – Wittgenstein	43
5.16 W poszukiwaniu alternatywy. Nowa humanistyka między zwrotem interdyscyplinarnym a konserwatywnym	46
6 Harmonogram rekrutacji i wymagane dokumenty	49

1

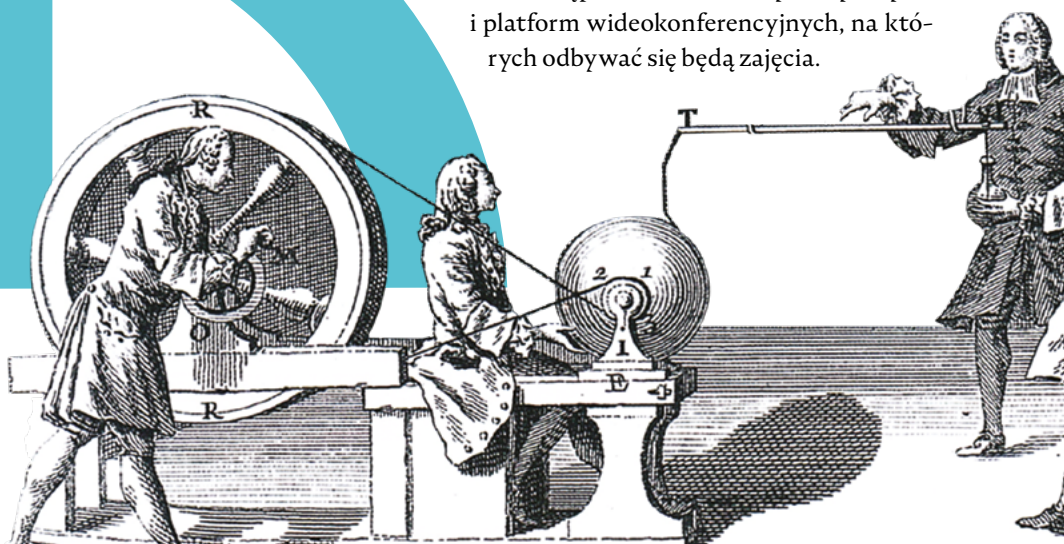

Czym jest Wioska Olimpijska Collegium Invisibile?

Wioska Olimpijska to wakacyjny obóz naukowy przeznaczony dla finalistów i laureatów licealnych olimpiad przedmiotowych, organizowany od 2008 roku przez członków stowarzyszenia naukowego Collegium Invisibile. Uczestnicy i uczestniczki projektu biorą udział w dwóch warsztatach tematycznych, odbywających się codziennie przez sześć dni. Zajęcia te mają na celu zgłębianie wybranych aspektów danej dziedziny i wprowadzenie licealistów i licealistek w podstawy warsztatu naukowego. Program naukowy wyjazdu uzupełniają wykłady gościnne zaproszonych profesorów i pracowników akademickich oraz wspólne poznawanie historii i kultury symbolicznie goszczącego Wioskę Krakowa.

Z uwagi na zagrożenie epidemiczne w tym roku wyjątkowo Wioska Olimpijska przyjmie formę zdalną – zarówno warsztaty, jak i pozostałe wydarzenia odbędą się za pośrednictwem platform wideokonferencyjnych.

Udział w Wiosce jest bezpłatny – wszystkim uczestnikom i uczestniczkom zapewniony zostanie dostęp do materiałów dydaktycznych i platform wideokonferencyjnych, na których odbywać się będą zajęcia.

Dlaczego warto wziąć udział w Wiosce?

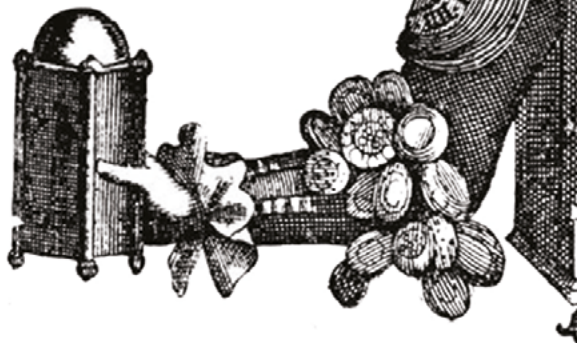
Obozy naukowe Collegium Invisibile są wyjątkowe nie tylko ze względu na wiedzę i pasję młodych naukowców będących członkami naszego stowarzyszenia, ale również z powodu oryginalnej (i jednocześnie sprawdzonej) formuły naszej działalności. W naszych projektach, regularnie współorganizowanych z Krajowym Funduszem na rzecz Dzieci, do tej pory udział wzięło łącznie 275 studentów, 400 licealistów i dziesiątki wykładowców akademickich.

Udział w Wiosce Olimpijskiej jest wyróżnieniem – wielu z jej byłych uczestników i uczestniczek obecnie osiąga sukcesy i rozpoczyna kariery w kręgach akademickich, medialnych, jak i biznesowych. Wioska to nie tylko okazja do skorzystania z bogatej oferty edukacyjnej, ale przede wszystkim szansa spędzenia tygodnia na dyskusjach w inspirującym gronie rówieśników. Ponadto, u progu Waszego wkroczenia w życie studenckie, członkowie i członkinie Collegium Invisibile z radością podzielą się zdobytym już doświadczeniem na swojej drodze akademickiej zarówno w kraju, jak i na najlepszych uczelniach świata, takich jak Oksford, Cambridge, UCL, Université Paris Sorbonne, Harvard, Princeton. Mamy nadzieję, że możliwość kontaktu z najlepszymi studentami i studentkami z całej Polski, jak i z uczelni zagranicznych, dla wielu z Was okaże się wyjątkowo cenna oraz zaprocentuje w przyszłości.

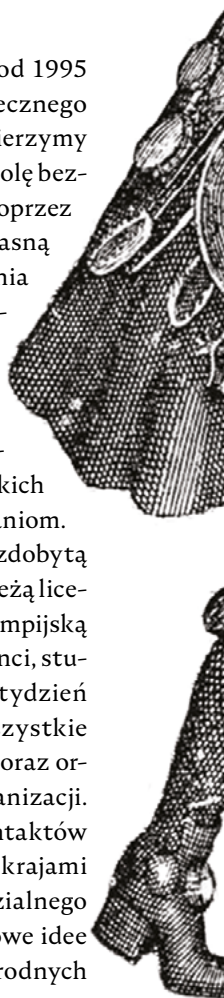
Czym jest Collegium Invisible?

Collegium Invisible jest stowarzyszeniem działającym od 1995 roku na rzecz wspierania rozwoju intelektualnego i społecznego wyróżniających się polskich studentów i doktorantów. Wierzymy w wartość samodzielnego rozwijania pasji oraz kluczową rolę bezpośredniej współpracy i dialogu w procesie kształcenia. Poprzez oddanie studentom i studentkom odpowiedzialności za własną drogę akademickiego rozwoju dążymy do ich upodmiotowienia oraz rozszerzenia ram ich działalności. Każdego roku organizujemy programy edukacyjne i naukowe oparte o rzadko praktykowane w Polsce formy nauczania, w tym tutorialne. W ramach Programu Tutorialnego członkowie i członkinie stowarzyszenia nawiązują bezpośrednią współpracę z naukowcami z polskich i zagranicznych ośrodków akademickich na zasadach odpowiadających ich potrzebom i zainteresowaniom.

Program Pierwszy Tutor pozwala im przekazać i rozwinąć zdobytą wiedzę poprzez indywidualną współpracę ze zdolną młodzieżą licealną. Każdego lata organizujemy Szkołę Letnią i Wioskę Olimpijską – intensywne obozy edukacyjne, podczas których doktoranci, studenci oraz rozpoczynający studia maturzyści przez ponad tydzień tworzą eksperymentalną intelektualną wspólnotę. Wszystkie programy koordynowane są przez władze stowarzyszenia oraz organizowane we współpracy z szeregiem zewnętrznych organizacji.

Członkowie Collegium tworzą dynamiczną sieć kontaktów umożliwiającą akademicką współpracę między uczelniami, krajami i dziedzinami wiedzy. Instytucjonalna konstrukcja „niewidzialnego kolegium” odzwierciedla nasze przekonanie o tym, że nowe idee i autentyczne życie intelektualne powstaje na styku różnorodnych

metodologii, tradycji akademickich oraz indywidualnych biografii. W życiu Collegium udział biorą zarówno jego studenci, jak również absolwenci oraz pracownicy naukowcy, z którymi współpracujemy w ramach naszych programów. O rozwoju stowarzyszenia decydują wszyscy jego członkowie i członkinie reprezentowani przez wybierane co roku władze. Collegium jest organizacją niezależną oraz działającą na zasadach non-profit.

Orientacyjny plan dnia na Wiosce Olimpijskiej

Poniższy plan ma jedynie charakter orientacyjny i może ulec zmianom. Dotyczy on jedynie dni, w których będą odbywać się warsztaty.

warsztaty naukowe,
pierwszy moduł

9:30–11:30

12:00–14:00

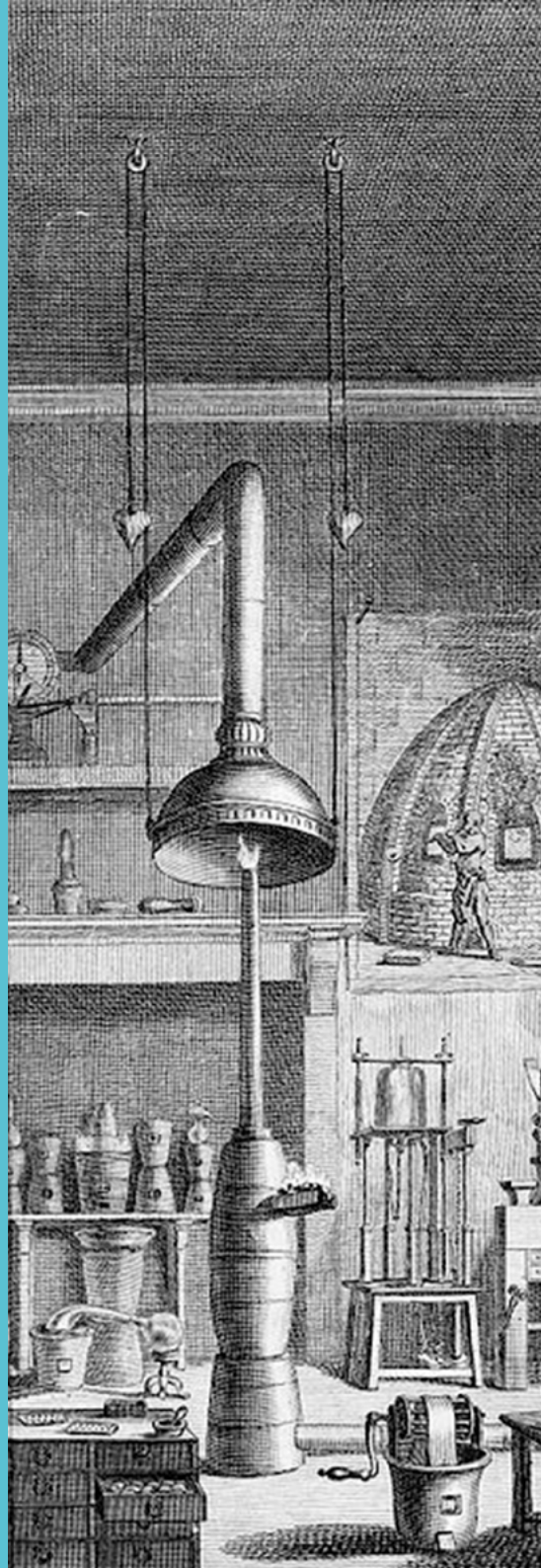
warsztaty naukowe,
drugi moduł

wykłady gościnne
i inne atrakcje

17:00–19:00

19:00–21:00

spotkania
integracyjne

5.01

Jak wymyślić nowy lek?

Krótki kurs o tym, co zrobić ze świetnym pomysłem

Aleksandra Bartosik

1. Jak wymyśla się nowe leki? – wprowadzenie i kontekst

Omówienie poszczególnych etapów tworzenia leków: projektowanie leków za pomocą różnych narzędzi chemicznych i bioinformatycznych, rozwój formulacji leku, badania *in vitro* i *in vivo*, badania kliniczne, rejestracja i refundacja leków. Przedstawiona zostanie różnica między rozwojem leków innowacyjnych i generycznych. Podczas pracy w grupach zastanowimy się, jak powinno się definiować niezaspokojoną potrzebę na rynku farmaceutycznym.

2. Bioinformatyka i chemia medyczna – jak spośród milionów cząstek wybrać tę jedną?

Tematyka zajęć dotyczyć będzie przeglądu narzędzi bioinformatycznych, chemicznych i biofizycznych stosowanych do znalezienia cząsteczki tzw. hit to lead i jej optymalizacji. Porównane zostaną podejścia do rozwoju cząsteczek biologicznych (biologics) i chemicznych (small molecules). Podczas pracy w grupach przeanalizujemy wybrany szlak sygnałowy w ludzkiej komórce i spróbujemy określić, w co powinien celować nasz lek.

3. Żelki czy zastrzyki? Czym się różnią różne postaci leku?

Podczas zajęć opowiem o tym, dlaczego trzeba dobrze poznać życie swojego pacjenta, zanim zaprojektuje się lek. Pojawiają się podstawowe pojęcia dotyczące formulacji leków i technologii produkcji. Podczas pracy w grupach spróbujemy zaprojektować nową formulację dla istniejącego już leku na raka piersi.

4. Czy musimy testować leki na zwierzętach? – o przedklinicznych testach leków

Zajęcia będą dotyczyć podstaw farmakokinetyki i farmakodynamiki. Na podstawie case study leku Ticagrelor w grupach porównamy zalety i wady testowania go na różnych gatunkach zwierząt.

5. Czas na ludzi! – o tym, dlaczego badania kliniczne trwają nawet kilka lat

Podczas zajęć opowiem o tym, dlaczego jest to najdłuższy i najdroższy etap badań oraz dlaczego ostatnio nastąpił gwałtowny rozwój takich badań w Polsce. W grupach nauczymy się czytać ulotki leków z perspektywy badań klinicznych i wyszukiwać informacje o ich wynikach w publikacjach naukowych i popularnych bazach danych.

6. Z laboratorium do apteki, czyli o tym, że świetna technologia to dopiero początek

Zajęcia podsumowujące, porozmawiamy o agencjach europejskich i amerykańskiej dopuszczających leki na rynek, wpływie refundacji NFZ na dostęp do innowacyjnych leków i o tym, jakie czynniki oprócz technologii wpływają na sukces danej cząsteczki. Przyjrzymy się bliżej strukturze rynku farmaceutycznego w wybranych krajach na świecie.

Wymagania wstępne

Lista lektur zostanie wysłana miesiąc przed zajęciami. Część A listy lektur należy przeczytać dokładnie, część B to teksty dodatkowe, które będą omawiane podczas zajęć. Duża część literatury będzie w j. angielskim (B2). Celem lektur jest przedstawienie Wam kontekstu do zajęć i prowokowanie pytań. Są tam zarówno publikacje naukowe jak i case studies z przemysłu.

Aleksandra Bartosik

Jej zainteresowania naukowe to toksykologia obliczeniowa i modelowanie mechanizmów toksyczności leków z wykorzystaniem uczenia maszynowego, w tym sztucznej inteligencji. Obecnie pracuje jako

analitik danych w badaniach klinicznych w AstraZeneca. Studiowała biotechnologię i biofizykę na MISMaP UW, nauki farmaceutyczne na Wydziale Nauk Medycznych Uniwersytetu w Kopenhadze i Uniwersytecie w Cambridge w Cavendish Laboratory. Jest absolwentką programu mentorskiego Novo Nordisk Pharma, Roche Biotech Leaders Academy. Współautorka przewodnika o biologii syntetycznej „Geny i maszyny”, publikacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Biologia Syntetyczna. Możliwości i wyzwania” oraz rozdziału o toksykologii w książce „The era of Artificial Intelligence, Machine Learning and Data Science in the Pharmaceutical Industry” (2021).

Dziedziny specjalizacji

badania kliniczne leków, data science, uczenie maszynowe, biostatystyka

Czas i przestrzeń przed

Einsteinem

Marta Bielińska

Jak wyglądał czas i przestrzeń przed sformułowaniem Teorii Względności przez Alberta Einsteina? Zapewne dokładnie tak jak teraz. Co jednak niewątpliwie uległo zmianie, to nasze postrzeganie tych wielkości oraz podejście do ich omawiania. Współcześnie na szkolnych zajęciach z fizyki jesteśmy pytani o opis matematyczny różnych zjawisk odbywających się w czasie i przestrzeni – takich jak rzut poziomy lub ruch bryły sztywnej – ale raczej nie zastanawiamy się, czym one właściwie są i jak je rozumieć. Zapytani o definicję, zapewne zaczęlibyśmy myśleć w kategoriach układów współrzędnych i równań wyrażających prawa przyrody. Rzadko jednak zdajemy sobie sprawę, że opieranie argumentów odnoszących się do rzeczywistości fizycznej wyłącznie na ścisłych, matematycznych wyprowadzeniach jest stosunkowo nowym podejściem – bo sięgającym XIX wieku.

Z tego powodu, w pierwszych dziełach Newtona, wprowadzających prawa dynamiki, próżno jest szukać równań znanych nam ze współczesnych podręczników – można natomiast bez problemu znaleźć metafizyczny argument przemawiający za istnieniem sił we wszechświecie. Gdy chwycimy za korespondencję Leibniza okaże się, że jednym z jego zarzutów do Samuela Clarke'a (ucznia Newtona) było jego rzekome przekonanie, iż przestrzeń jest „sensorium” Boga – to znaczy, że Bóg odbiera bodźce przez przestrzeń, podobnie jak my przez nasze zmysły. Podobne argumenty teologiczne i metafizyczne można znaleźć również we wcześniejszych dziełach: Platona oraz św. Augustyna, a także pośrednio również u Kanta w jego argumentie dowodzącym absolutnej natury przestrzeni z pozornie oczywistego faktu, że każda ręka jest zawsze albo prawa, albo lewa. Dopiero Poincaré łamie tę regułę i opiera swoje rozmyślenia na czysto matematycznych rozumowaniach; nie przeszkadza mu to jednak

w sformułowaniu bardzo ciekawych wniosków odnośnie geometrii nieeuklidesowych, do których dochodzi na drodze rozważania świata bardzo podobnego do „krajiny płaszcaków”. Na tym francuskim matematyku przerwiemy nasze rozważania, bo zaledwie kilka lat po publikacji jego książki „Nauka i hipoteza”, Albert Einstein zaproponuje swoją Teorię Względności i czas oraz przestrzeń przestaną być postrzegane jako całkowicie niezależne od siebie.

Zajęcia są zaprojektowane w taki sposób, aby skorzystali z nich zarówno „humaniści”, jak i „umysły ściste”. Pierwsi – ponieważ omawiane teksty nie wymagają zdolności matematycznych oraz współcześnie są kwalifikowane jako „filozofia”. Drudzy – ponieważ zaproponowane lektury to tak naprawdę historia współczesnej nauki. Dlatego serdecznie zapraszam wszystkich – im większa różnorodność, tym będzie ciekawiej.

Oto lista tekstów, których fragmenty będziemy omawiać w kolejnych dniach:

- Platon „Timaios”
- Augustyn z Hippony „Wyznania”
- Isaac Newton „Principia”
- Gottfried Wilhelm Leibniz „V List do Samuela Clarke’a”
- Immanuel Kant „Prolegomena”
- Henri Poincare „Nauka i hipoteza”

Wymagania wstępne

Przed zajęciami roześlę potrzebne materiały – będzie to sześć dość krótkich fragmentów tekstów klasyków filozofii, których tytuły wymieniałam w opisie zajęć.

Marta Bielińska

Choć w liceum chodziła do klasy matematyczno-fizycznej, ciężko było jej rozstać się z szeroko rozumianą humanistyką. Dlatego zaraz po maturze udała się do Krakowa, gdzie ukończyła dwa kierunki na Uniwersytecie Jagiellońskim: filozofię w ramach MISH oraz fizykę teoretyczną w ramach SMP. W ten sposób zainteresowała się filo-

zofią fizyki, co skłoniło ją do zaaplikowania na studia magisterskie Philosophy of Physics na Uniwersytecie Oksfordzkim, gdzie aktualnie przebywa.

Dziedziny specjalizacji

filozofia fizyki, metafizyka analityczna, logika

5.03 Gender and the Law.

Pornografia, równość małżeńska, gwałt

Bartosz Biskup

Zmaskulinizowane teorie prawa

Historycznie prawo było pisane przez mężczyzn i na korzyść mężczyzn. Nie inaczej rozumiano hu(man) rights, które jeszcze 100 lat temu należałoby tłumaczyć jako prawa mężczyzn, a nie prawa człowieka. Historia regulacji sfery publicznej to historia uprawnień i obowiązków tylko połowy ludzkości. Sfera prywatna, tak po dziś dzień wyświęcana, była pozostawiana „rodzinie”, co, znów, polepszało sytuację tej samej połowy. Kiedy myślimy o filozoficznych koncepcjach państwa, wyobrażamy sobie umowę społeczną, która miała ujarzmić agresywne jednostki i przeprowadzić ludzkość ze stanu natury w społeczeństwo. Natura przedstawiona w takich narracjach odpowiadała „naturze” mężczyzn, walczących ze sobą o przetrwanie. Niniejsze zajęcia przedstawiają zarys feministycznej jurysprudencji, a podstawowym pytaniem, na które będziemy musieli odpowiedzieć, jest pytanie o różnice między kobietami a mężczyznami i jej ewentualne znaczenie dla prawa.

Feministyczna krytyka prawa: pornografia, małżeństwo, gwałt

Jako przykłady sporów w ramach Gender&Law, zapoznamy się z krytyką wybranych fenomenów społecznych i prawnych. Poddamy analizie feministyczne podejścia do pornografii, która ucisza i podporządkowuje kobiety, oraz do małżeństwa, które historycznie stanowiło narzędzie męskiej władzy. Stanowiska w tych sprawach nie są jednordne. Część feministycznej krytyki uznaje każdą formę pornografii za rodzaj podporządkowywania kobiet i utrwalania

niebezpiecznych wyobrażeń na temat seksu, a głoszoną przez inną gałąź feministyczną pornografię za równie niebezpieczną. Podobnie jest w przypadku małżeństw, które praktycznie i symbolicznie pogarszają sytuacje kobiet i mniejszości seksualnych. Reformy prawne i zmiana społecznych wyobrażeń mogą być niewystarczające, stąd część teoretyczek głosi koncepcje państwa bez małżeństw. Współcześnie jednym z głośniejszych tematów jest zgoda afirmatywna. Obowiązek wyrażonej zgody przed każdym stosunkiem może być jedyną – choć według niektórych niemożliwą do realizacji – drogą reformy prawnego ujęcia gwałtu. Szczególny akcent, w ramach drugiej części zajęć, postawiony zostanie na rozwój instytucji małżeństwa, filozoficzne koncepcje małżeństw oraz równość małżeńską.

Konwencja Stambulska

Trzecia część zajęć poświęcona będzie analizie wybranych przepisów Konwencji o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Konwencja Stambulskiej). Omówione zostaną przepisy dotyczące rozumienia płci w Konwencji, definicji gwałtu opartej o zgodę oraz oceny, na ile Polska wywiązała się z implementacji tych przepisów.

Wymagania wstępne:

Przed zajęciami będzie można zapoznać się z 4 – 5 krótkimi tekstami. Teksty wysłane zostaną z wyprzedzeniem, nie są jednak obowiązkowe.

Bartosz Biskup

Jest absolwentem prawa i filozofii. Doktorant w SDNS UJ, w ramach grantu Preludium BIS przygotowuje pracę doktorską na temat nie-esencjalistycznego rozumienia małżeństwa oraz prawa do zawarcia małżeństwa na gruncie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół analitycznej filozofii prawa, pragmatyki w filozofii języka i nurtu Gender & The Law. W Collegium jest od 2017 r.

Dziedziny specjalizacji

filozofia prawa, filozofia języka, feministyczna jurysprudencja

5.04 Filozofia humoru. Jak (nie) świadomość treści wpływa na rozbawienie?

Bartosz Biskup

Teoria

Niniejsze zajęcia podzielone są na część teoretyczną i praktyczną. W pierwszej części przedstawione zostaną podstawowe koncepcje humoru: teorie wyższości, teorie uwalniania napięcia oraz, najczęściej obecnie przyjmowane, teorie niespójności. Poprzez zapoznanie się z problemami związanymi z konkretnymi koncepcjami, uczestnicy i uczestniczki zaznajomią się z podstawowymi problemami w filozofii języka (odniesieniem nazw, teorią aktów mowy, przypisywaniem warunków prawdziwości zdaniom).

Praktyka

W części praktycznej, o wiele mniej poważnej, dokonamy analizy wybranych dowcipów (sucharów). Analiza ma nam pomóc w odpowiedzi na pytania: (a) co to znaczy, że dwa dowcipy są podobne, (b) czy istnieje „przepis” na udany dowcip, (c) jak poznanie teorii humoru wpływa na nasz odbiór dowcipów i przede wszystkim (d) czy cały humor można sprowadzić do zjawiska (nie)świadomości pewnych treści, a człowiek w gruncie rzeczy bawi się zawsze „z własnej głupoty”?

Zobaczymy również, jak sposób wyjaśnienia źródeł humoru w niektórych dowcipach zdradza nasze, mniej bądź bardziej nieświadome, założenia na temat tego, czym jest język. Przykładem takiego dowcipu-probierza jest:

(D1) A, B oraz C stoją na brzegu jeziora. A wskazuje w stronę wody i mówi:

A: Patrzcie! Głowa hipopotama!

B: O! Rzeczywiście.

C: To jest najprawdopodobniej cały hipopotam. Po prostu jego reszta znajduje się pod wodą.

Nic śmiesznego

W części ostatniej zastanowimy się, czy istnieje humor i dowcip „nieetyczny” oraz nad tym, czy każdy dowcip ma swoją ofiarę. Zastanowimy się również, czy można żałować tego, że pewne rzeczy nas śmieszą. Interesować nas będą więc etyczne granice humoru i różnica między dobrym a słabym dowcipem.

Wymagania wstępne

Listę lektur dla tych zajęć stanowią dowcipy.

Bartosz Biskup

Jest absolwentem prawa i filozofii. Doktorant w SDNS UJ, w ramach grantu Preludium BIS przygotowuje pracę doktorską na temat nie-esencjalistycznego rozumienia małżeństwa oraz prawa do zawarcia małżeństwa na gruncie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół analitycznej filozofii prawa, pragmatyki w filozofii języka i nurtu Gender & The Law. W Collegium jest od 2017 r.

Dziedziny specjalizacji

filozofia prawa, filozofia języka, feministyczna jurysprudencja

5.05

Czy kapitalizm zaangażowany społecznie jest możliwy?

Mikołaj Firlej

Zajęcia będą dotyczyły krytycznej analizy argumentów za obroną kapitalizmu w oparciu o literaturę naukową oraz praktyczne przykłady. Omawiane zagadnienia: efekty zewnętrzne, podatek Pigou, inwestowanie zaangażowane społecznie, venture philanthropy, kryteria ESG w biznesie, social impact bonds, zasada maksymalizacji wartości dla interesariuszy, itp.

Wymagania wstępne

krótka lista lektur + case studies

Mikołaj Firlej

Filozof i socjolog prawa. Absolwent studiów prawniczych, filozofii oraz polityki publicznej. Współzałożyciel centrum badawczego na Oksfordzie oraz firmy inwestycyjnej Firlej Kastory. Stały współpracownik w Polskim Instytucie Ekonomicznym oraz Bastiat Fellow w Mercatus Centre.

Dziedziny specjalizacji

filozofia prawa, prawo i technologie, polityki publiczne, geopolityka, historia idei, przedsiębiorczość

Czy autonomiczny system powinien podejmować decyzje o życiu i śmierci?

Mikołaj Firlej

Zajęcia będą dotyczyły krytycznej analizy argumentów na rzecz rozwoju autonomicznych broni. Ostatnie dekady przyniosły ogromny postęp w automatyzacji sektora zbrojeniowego za sprawą rozwoju sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego. W wyniku zwiększonej automatyzacji pojawiły się głosy ekspertów za zachowaniem kontroli człowieka nad użyciem tzw. „autonomicznych broni”. Zgodnie z postulowanym przez ekspertów wymogiem człowiek powinien mieć w istotnym sensie możliwość sprawowania nadzoru nad użyciem takich broni. Zajęcia będą miały na celu prześledzenie głównych etycznych i prawnych argumentów za i przeciwko marginalizacji aktywnej roli człowieka w decydowaniu o życiu i śmierci.

Wymagania wstępne

krótka lista lektur + case studies

Mikołaj Firlej

Filozof i socjolog prawa. Absolwent studiów prawniczych, filozofii oraz polityki publicznej. Współzałożyciel centrum badawczego na Oksfordzie oraz firmy inwestycyjnej Firlej Kastory. Stały współpracownik w Polskim Instytucie Ekonomicznym oraz Bastiat Fellow w Mercatus Centre.

Dziedziny specjalizacji

filozofia prawa, prawo i technologie, polityki publiczne, geopolityka, historia idei, przedsiębiorczość

Jak wyborcy i politycy podejmują decyzje

Michał Gulczyński

1. Wybory wygrywa się w Końskich czy w Chrzanowie?

Omówimy podstawowe modele politologiczne: wyborcy medianowe-go i niezdecydowanego oraz osie podziału politycznego. Zastanowi-my się, czy podział na lewicę i prawicę ma sens, jakie są alternatywy oraz czym różnią się polskie podziały od zachodnioeuropejskich.

2. Czy wybory są sprawiedliwe?

Poznamy różne systemy wyborcze. Przedyskutujemy, jak ordynacja wyborcza wpływa na decyzje wyborców i podział mandatów. Czy wybory w Polsce są proporcjonalne – tak jak obiecuje nam Konstytucja? Czy USA mogą być wzorcem demokracji? Pomarzymy o innych systemach wyborczych: z głosem przechodnim, wielokrotnym, obowiązkowym i dla dzieci.

3. Płeć i polityka

Tematy związane z płcią dzielą wyborców coraz silniej. Omówimy, jak historycznie zmieniały się różnice w poglądach między kobietami i mężczyznami oraz zastanowimy nad obecnym i przyszłym znaczeniem płci w polityce. Czy kwoty płci zwiększają udział kobiet w polityce? Czy polityczki podejmują inne decyzje niż politycy? Jak i dlaczego politycy kierują swoje programy do którejś z płci? Poznamy badania odpowiadające na te i inne pytania.

4. Świadomy wyborca?

Omówimy ekonomiczne i psychologiczne teorie podejmowania decyzji, które pozwolą nam odpowiedzieć na wiele kolejnych pytań. Głosujemy racjonalnie, strategicznie, moralnie czy stadnie? Dlaczego w ogóle niektórym chce się głosować (a innym nie)? Dlaczego jednym politykom wybaczymy więcej niż innym? Czy przy podejmowaniu decyzji kierujemy się poglądami gospodarczymi czy kulturowymi?

5. Fakty i mity: o propagandzie

Od dobrego programu do zwycięstwa w wyborach droga jest daleka. Zastanowimy się, jak mówić do wyborców, jakie narracje się przebijają i jakie kampanie są skuteczne. Jaki wpływ na politykę mają media społecznościowe? Przedyskutujemy też sytuacje znane z systemów autorytarnych: jak dylemat dyktatora może doprowadzić do pandemii oraz jak partyjna nowomowa tworzy alternatywną rzeczywistość. Być może część z nich skojarzy nam się ze strategiami polityków w demokracjach.

6. Koncert życzeń

Ostatnie spotkanie poświęcimy na tematy wybrane przez uczestników przed obozem oraz dokończenie dyskusji, które po wcześniejszych zajęciach pozostawia u nas niedosyt. Mogą one dotyczyć na przykład polityki w czasach pandemii (komu sprzyjają kryzysy?), życia wewnętrznego partii (jak partie wybierają kandydatów? co może jeden poseł?), działania Unii Europejskiej, znaczenia protestów, podziałów politycznych wśród młodzieży albo wpływu rodziny na nasze poglądy.

Wymagania wstępne

Wcześniejszy kontakt z politologią nie jest wymagany. Zajęcia mają na celu uporządkowanie zainteresowań politycznych uczestników i zostaną dostosowane do ich dotychczasowej wiedzy. Spotkania będą się składały z prezentacji prowadzącego oraz swobodnej dyskusji. Uczestnicy powinni zapoznać się z kilkoma materiałami przesłanymi na kilka tygodni przed obozem, znajdują się wśród nich artykuły naukowe w języku angielskim oraz krótkie filmy.

Michał Gulczyński

Doktorant w dziedzinie polityki publicznej i administracji na Uniwersytecie Bocconiego w Mediolanie. Ukończył ekonomię międzynarodową i iberystkę w ramach MISH na Uniwersytecie Warszawskim, studia wschodnioeuropejskie na Wolnym Uniwersytecie Berlińskim oraz interdyscyplinarne studia europejskie w Kolegium Europejskim w Natolinie. Spędził po semestrze w Santiago de Chile, Bogocie, Barcelonie, Padwie i Moskwie. Odbił praktyki w Komisji Europejskiej, ambasadach przy Stolicy Apostolskiej, w Chile, Bogocie i Meksyku oraz instytutach badawczych Uniwersytetu Warszawskiego. Laureat Olimpiady Artystycznej w sekcji historii muzyki i niepraktykujący akordeonista. W 2012 r. zdobył młodzieżowe mistrzostwo świata w brydżu sportowym. Zainicjował i prowadzi stronę iberoameryka.com oraz „Forum Szkół Polskich. Poznań – Europa”.

Dziedziny specjalizacji

demografia polityczna, polityka publiczna, Unia Europejska, ekonomia międzynarodowa

5.08 Feminizm wobec wyzwań

współczesnego świata

Rafał Kłosek

Feminizm jest jednym z najważniejszych ruchów politycznych i intelektualnych w historii ludzkości. Był przyczyną wielkich przemian w XX wieku, jednak można usłyszeć głosy, że jego transformacyjny potencjał się wypalił, a sam feminizm dzieli zamiast łączyć. Dlatego w ramach zajęć zastanowimy się: czy feminizm jest jeszcze potrzebny współczesnemu światu?

Aby odpowiedzieć na to pytanie przyjrzymy się konkretnym przykładom myśli feministycznej i różnym wizjom świata jakie nam proponuje. Zastanowimy się nad tym czym rzeczywiście jest równość płci, czy udało się nam ją osiągnąć oraz czy pomocna może okazać się w tym technologia. Przyjrzymy się o transformacyjnej i emancypacyjnej sile feminizmu oraz jego potencjale do tworzenia wspólnoty. Kolejnym ważnym zagadnieniem będzie miejsce i rola emocji w polityce i interakcjach międzyludzkich. Czy gniew służy ruchom politycznym oraz czy powinien mieć miejsce w sferze publicznej? Przyjrzymy się również feminizmowi jako ruchowi globalnemu. Czy liberalne demokracje powinny szerzyć idee równości płci, która tak często kłóci się z innymi kulturami? Czy feminizm przyjął się w krajach postkolonialnych?

Zajęcia będą oparte na analizie i dyskusji wpływowych tekstów feministycznych. Będziemy sięgać po rozprawy filozoficzne oraz publicystykę, ale znajdzie się również miejsce dla poezji czy sztuki wizualnej. Głównym celem jest zapoznanie uczestniczek i uczestników z problematyką współczesnego feminizmu, ale również krytyczne spojrzenie na feminizm z punktu widzenia wyzwań XXI wieku.

Wstępny plan zajęć:

- Czy mamy równość płci? – Catharine MacKinnon o równości i różnicy.
- Solidarność mimo nierówności – czy feminizm może łączyć?
- Miłość i praca – czy można kochać swoją pracę?
- Jakie powinno być miejsce gniewu w społeczeństwie?
- Czy „zachód” powinien eksportować feminizm do krajów postkolonialnych?
- Xenofeminizm – czy technologia wyeliminuje różnice płci?

Wymagania wstępne

Wprowadzające teksty zostaną rozesłane na miesiąc przed obozem. Wcześniejsza znajomość filozofii bądź feminizmu nie jest konieczna. Najważniejsze jest zaangażowanie, ciekawość świata i otwarty umysł. Wymagana jest średniozaawansowana znajomość języka angielskiego, gdyż większość tekstów jest w języku angielskim.

Rafał Kłosek

Jest studentem filozofii na University College w Londynie (UCL), gdzie rozwija swoje zainteresowania z zakresu epistemologii, filozofii politycznej, filozofii umysłu i etyki. Zajmuje się przede wszystkim teoriami i krytykami liberalizmu, filozofią feministyczną oraz problematyką konfliktu politycznego. W Collegium od 2020 roku.

Dziedziny specjalizacji

filozofia polityczna i społeczna, etyka, epistemologia

Solidarność jako etyczny ideał i transformacyjna praktyka

Rafał Kłosek

Wiele ruchów emancypacyjnych odwoływało się do ideału solidarności i podejmowało próby praktykowania solidarności w celu osiągnięcia społecznej i politycznej zmiany. Celem tych warsztatów będzie przyjrzenie się znaczeniu oraz potencjale solidarności oraz osadzenie jej we współczesnej problematyce filozofii politycznej, społecznej i moralnej.

Na początek, korzystając z istniejących teorii oraz historycznych i współczesnych przykładów praktyk solidarnościowych, spróbujemy odpowiedzieć na pytanie, czym jest solidarność. Skupimy się głównie na modelach wypracowanych przez feministyczne i antyrasistowskie ruchy emancypacyjne. Będziemy omawiać m.in. teksty W.E.B du Bois, Audre Lorde, bell hooks, Tommiego Shelbygo.

Następnie przejdziemy do pytań z zakresu filozofii politycznej. Przyjrzymy się krytyce liberalizmu jako niewrażliwego na asymetrię i nierówności między jednostkami tworzącymi polityczną wspólnotę. Zastanowimy się, na ile solidarność jest ideałem, który jest możliwy w liberalnym systemie politycznym. Będziemy czerpać zarówno z teorii krytycznej (Theodor Adorno), teorii feministycznej (Catharine MacKinnon, Iris Marion Young), jak i analitycznej filozofii politycznej (John Rawls, Samuel Scheffler).

Kolejnym zagadnieniem będzie osobisty i etyczny wymiar solidarności. Wiele feministycznych tekstów wskazuje na transformacyjny aspekt solidarności nie tylko w sferze społecznej czy politycznej, ale również w sferze osobistej. Zapytamy, jak praktykowanie solidarności wpływa na zmianę wartości, motywacji oraz

celów jednostki? Czy solidarność może odświeżać nowe możliwości wolnego działania?

Na koniec zastanowimy się, czy dotychczasowe modele solidarności mogą pomóc nam w budowaniu globalnej wspólnoty oraz osiągnięciu globalnych celów (np. walka ze zmianami klimatu). Zastanowimy się również, czy możliwy jest ideał solidarności, który pomoże zwalczać zglobozowane i nakładające się na siebie niesprawiedliwości.

Wymagania wstępne

Wprowadzające teksty zostaną rozesłane na miesiąc przed obozem. Wcześniejsza znajomość tematu nie jest konieczna. Najważniejsze jest zaangażowanie, ciekawość świata i otwarty umysł. Wymagana jest średniozaawansowana znajomość języka angielskiego, gdyż większość tekstów jest w języku angielskim.

Rafał Kłosek

Jest studentem filozofii na University College w Londynie (UCL), gdzie rozwija swoje zainteresowania z zakresu epistemologii, filozofii politycznej, filozofii umysłu i etyki. Zajmuje się przede wszystkim teoriami i krytykami liberalizmu, filozofią feministyczną oraz problematyką konfliktu politycznego. W Collegium od 2020 roku.

Dziedziny specjalizacji

filozofia polityczna i społeczna, etyka, epistemologia

5.10 **Rewitalizacja językowa w Polsce. Historia, metodologia i perspektywy**

Tymoteusz Król

W trakcie zajęć postaramy się poruszyć następujące zagadnienia (poprzez wykład i dyskusję z uczestnikami):

1. Język a dialekt

Ideologie językowe: czym według konserwatywnego językoznawstwa jest język, dialekt, gwara, narzecze? Ile jest języków? Czy z perspektywy socjolingwistycznej możemy mówić o różnicach między dialektem a językiem? Czy określenie „etnolekt”, mające być neutralne, rzeczywiście jest neutralne? Czym są ideologie językowe? Jakie ideologie językowe dostrzegamy w swoim otoczeniu?

2. Śmierć języka

Co to znaczy, że język umiera? Jak szerokie jest to zjawisko? Jakie są przyczyny umierania języków? Co tracimy, kiedy języki znikają?

3. Języki ginące w Polsce (ze szczególnym uwzględnieniem języka wilamowskiego i śląskiego)

Jakie języki używane są w Polsce? Jaka jest ich sytuacja? Jakie ideologie językowe są z nimi związane? Jakie postawy wobec swoich języków mają ich użytkownicy?

4. Rewitalizacja: założenia i cele

Na czym polega rewitalizacja językowa? Na czym polega dokumentacja językowa? Jakie są ich cele? Jak nauczać języków rzadziej uży-

wanych? Jakie są najważniejsze ośrodki naukowe badające społeczności zaangażowanych w rewitalizację językową? Udań i nieudań w historii rewitalizacji języków. Czy rewitalizacja językowa może się „udać”, czy jest to niekończący się proces?

5. Rewitalizacja językowa w polskich warunkach

Jakie języki są rewitalizowane w Polsce? Jak wygląda nastawienie do języków rzadziej używanych? Jakie problemy pojawiają się w związku z polską specyfiką?

6. Omówienie własnych projektów, podsumowanie, dyskusja

Jeśli będzie taka chęć, każdy z uczestników przygotuje swój własny mini-projekt – pomysł, jak zrewitalizować jakiś język lub jak przeprowadzić badania (etnograficzne, antropologiczne, socjologiczne, socjolingwistyczne, dialektologiczne, językoznawcze) na temat związany z językami rzadziej używanymi, który wspólnie omówimy. Będzie też możliwość porozmawiania o ewentualnych ścieżkach kariery naukowej w przypadku zainteresowań rewitalizacją językową oraz omówienie interesujących dla uczestników tematów, których nie udało się przeanalizować podczas zajęć.

Wymagania wstępne

Kilka tekstów do przeczytania – zajęcia będą polegały częściowo na dyskusji na poszczególne tematy, ale chodzi bardziej o ogólne orientowanie się w temacie niż znajomość treści tekstów.

Tymoteusz Król

Jest działaczem lokalnym, zajmuje się rewitalizacją języka wilamowskiego. Oprócz bycia aktywistą, pracuje nad dokumentacją języka i kultury Wilamowic. Zajmuje się też badaniem pamięci z antropologicznej perspektywy, planowaniem językowym, polityką językową i ideologiami językowymi. Interesują go ruchy emancypacyjne mniejszości językowych, etnicznych i seksualnych. Jest doktorantem w Instytucie Sławistyki PAN, współpracownikiem Centrum Zaangażowanych Badań nad Ciągłością Kulturową na Wydziale „Artes

Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego oraz stypendystą programu im. Iwanowskiej (NAWA), w ramach którego pracuje w Instytucie Sławistyki Uniwersytetu Wiedeńskiego.

Dziedziny specjalizacji

etnologia, antropologia, socjolingwistyka.

Skąd się bierze świadomość? Perspektywa neuronaukowa

Dominika Radziun

1. Czym jest świadomość?

Na pierwszych zajęciach będziemy dyskutowali o naszym intuicyjnym rozumieniu świadomości – czym jest, a czym nie jest? Czy da się przedstawić jednoznaczną definicję świadomości? Omówimy 8 problemów świadomości według Anila Setha, skupiając się na tych, które będą najciekawsze dla grupy. Poznamy również dwa problemy świadomości według Chalmersa i omówimy klasyczne dla filozofii umysłu eksperymenty myślowe Nagela i Jacksona.

2. Kliniczne (i nie tylko) definicje świadomości

Omówimy definicje świadomości w kontekście klinicznym (świadomość jako: stan; posiadanie treści świadomości; zdolność do posiadania doznań zmysłowych; przytomność, czujność). Omówimy także różne stany świadomości, m.in. znieczulenie, sen, zaburzenia wywołane uszkodzeniami mózgu, halucynacje w psychozach, wpływ substancji psychoaktywnych oraz medytacji. Na koniec porównamy definicje świadomości wykorzystywane w praktyce klinicznej z definicjami, które wspólnie stworzyliśmy na pierwszych zajęciach.

3. Neuroobrazowanie w badaniach świadomości

Przedstawione zostaną techniki neuroobrazowania, czyli metody umożliwiające obrazowanie struktury i funkcji mózgu. Szczególna uwaga zostanie poświęcona obrazowaniu metodą rezonansu magnetycznego (MRI), pozytonowej tomografii emisyjnej (PET), ma-

gnetoencefalografii (MEG), a także elektroencefalografii (EEG), jak również metodom mieszanym (np. MRI + EEG). Omówimy wybrane badania wykorzystujące te techniki, również w praktyce klinicznej. Poruszymy temat neuronalnych korelatów świadomości i poznamy obecny stan wiedzy na ten temat.

4. Zaburzenia świadomości

Podsumujemy zajęcia drugie i trzecie, przyglądając się z nowej perspektywy zaburzeniom świadomości (śpiączka, stan wegetatywny, stan minimalnej świadomości, zespół zamknięcia). Dowiemy się, jak rozpoznać określony stan świadomości, używając EEG, MRI, PET. Omówimy, jak przebiega różnicowanie stanów klinicznych związanych z zaburzeniami świadomości na podstawie wskaźników behawioralnych. Przyjrzymy się, jak wygląda diagnoza i jak wyglądają rokowania dla poszczególnych zaburzeń. Poznamy narzędzia do komunikacji z pacjentami.

5. Świadomość ciała

Omówiona zostanie tematyka tzw. samoświadomości cielesnej (bodily self-consciousness). Przedstawione zostaną metody wykorzystywane w badaniach (np. wirtualna rzeczywistość), jak również klasyczne eksperymenty w tym obszarze. Omówione zostaną zaburzenia percepcji ciała.

6. Zajęcia-dzika karta

Na kształt ostatnich zajęć będą miały wpływ osoby w nich uczestniczące – przed obozem zostanie zebrana lista tematów, które nie znajdują się w powyższym planie, a są interesujące dla uczestników/uczestniczek i dotyczą problematyki świadomości.

Wymagania wstępne:

Warto zapoznać się z podręcznikiem „Consciousness – An Introduction” Susan Blackmore.

Dominika Radziun

Absolwentka psychologii w ramach MISH na Uniwersytecie Jagiellońskim. Interesuje się neuroplastycznością, czyli fascynującą zdolnością mózgu do zmiany, adaptacji i samonaprawy. W trakcie studiów zajmowała się tym zagadnieniem podczas 10-miesięcznego pobytu w laboratorium prof. Henrika Ehrssona w Karolinska Institutet i 3-miesięcznego pobytu w laboratorium dr. Tristana Bekinschteina na University of Cambridge. Pracowała również w Psykologisk institutt na University of Oslo i odbyła praktyki kliniczne w Szpitalu Specjalistycznym im. dr. Józefa Babińskiego w Krakowie. Obecnie wróciła do grupy prof. Ehrssona w Sztokholmie, gdzie w październiku 2018 rozpoczęła doktorat, w ramach którego bada neuroplastyczność u osób niewidomych.

Dziedziny specjalizacji:

neuronauka poznawcza (cognitive neuroscience)

Świadomość postkolonialna

Filip Ryba

Postkolonializm to próba zbalansowania perspektywy globalnej i lokalnej, to pytanie o sprawczość, głos i czas. Celem tych warsztatów jest wskazanie uczestnikom narzędzi umożliwiających własne poszukiwania w obrębie tytułowej myśli krytycznej. Każde z sześciorga zajęć to zarówno prezentacja pewnego obszaru z terytorium postkolonialnych refleksji, jak i próba jego twórczej interpretacji z wykorzystaniem dyskutowanych perspektyw badawczych. To także spotkanie z Innym i budowanie przyszłych kanałów komunikacji.

1. Edward Said i orientalizm

Spotkanie będzie dotyczyło fundacyjnej dla współczesnych studiów postkolonialnych koncepcji orientalizmu. Problematyzowana zostanie nie tylko struktura tej teorii, ale także jej potencjalna aplikowalność.

2. Gayatri Spivak i esencjalizm

Tematem zajęć będzie podmiot podporządkowany i możliwość jego samo-wypowiedzenia w ramach dyskursu. Zasadnicza wątpliwość, zaproponowana podczas tych warsztatów, zostanie wyrażona w pytaniu o możliwości i warunki zaistnienia głosu zdominowanych.

3. Dipesh Chakrabarty i prowincjonalizacja

Podczas zajęć omówiona zostanie koncepcja prowincjonalizacji Europy. Fundamentalnym problemem stanie się historia rozumiana jako narzędzie kontroli.

4. Shirin Rai i rozwój

Tematem warsztatów stanie się kwestia rozwoju postrzeganego jako bazowe narzędzie w procesach budowania globalnych podziałów. Zostanie również zaprezentowane zagadnienie zrównoważonego rozwoju rozumianego jako potencjalne przewartościowanie światowej awangardy.

5. bell hooks i miejsce

Podczas spotkania pogłębiony zostanie problem związku feminizmu i postkolonializmu. Tematem stanie się margines rozumiany jako miejsce potencjalnego oporu.

6. Krytyka i postkolonializm

Ostatnie warsztaty zostaną poświęcone metarefleksji nad postkolonializmem. Dyskutowane będzie również miejsce postkolonializmu we współczesnej myśli krytycznej.

Wymagania wstępne:

Do każdego spotkania zostanie przyporządkowany zestaw co najmniej dwóch teksów kultury. Komplet skanów i ewentualnych materiałów wizualnych zostanie dostarczony grupie z miesięcznym wyprzedzeniem.

Filip Ryba

Na co dzień student w Instytucie Bliskiego i Dalekiego Wschodu UJ, w przerwach podróżnik amator. Lubi łączyć perspektywę nowocześniejszą z bliskowschodnią codziennością. W ramach MISHu realizuje badania dotyczące przemian w męskiej podmiotowości wobec rewolucji w Libanie. Ma słabość do sukulentów, francuskiego poststrukturalizmu i powieści Orhana Pamuka.

Dziedziny specjalizacji:

studia bliskowschodnie, gender studies, teorie krytyczne

Historia(e) kina: źródła, polityki, kontestacje

Katarzyna Szarla

Historia kina znaczone jest kanonicznymi tytułami, które odmieniane są przez wszystkie przypadki, na których wytwarzane i praktykowane są nowe narzędzia badawcze i interpretacyjne. Czy jest metoda w tym szaleństwie interpretowania? Jak wytwarzany jest kanon i historia kina? Dlaczego pewne filmy uzyskują niepodważalny status, a inne zostają zapomniane? Jak eksplorować historię kina wypartą lub „niebyłą”? W trakcie warsztatu przyjrzymy się uważnie tym procesom i wytwarzaniu historii kina na przykładzie wybranych filmów, stale obecnych w refleksji filmoznawczej, stale reinterpretowanych i przeinterpretowanych. Osadzimy je w kontekście transformacji samego medium, jak i na tle głębszych przemian historyczno-kulturowych i społecznych oraz przyjrzymy im się przez optykę różnorodnych perspektyw badawczych i interpretacyjnych. Zestawimy je z działami niekanonicznymi, nieamerykańskimi i pozaeuropejskimi, marginalnymi, filmowymi szczątkami i filmami niepowstałymi.

1. Zajęcia wprowadzające: cele, narzędzia i przyjemności analizy filmu. *Lśnienie* (1980) i *Pokój 237* (2012)

Celem warsztatu będzie wprowadzanie jego uczestniczek i uczestników w wielowymiarową i uważną lekturę dzieła filmowego, ukazanie możliwości, trudności i przyjemności wynikających ze stosowania różnych metodologii badań filmo – i kulturoznawczych. Zapoznamy się z metodami i narzędziami analizy filmowej oraz podstawami narratologii wizualnej.

2. Medium nowoczesności. *Wyjście robotników z fabryki* (1895)

Tematem warsztatu będzie pre-historia kina, mitologie jego początków i patriarchalna genealogia. Osadzimy je na tle ówczesnej kultury

wizualnej i przedstawimy nie tyle jako „wynalazek”, ale rezultat złożonego, wielorako zdeterminowanego procesu technicznego, ekonomicznego i społeczno-kulturowego.

3. Nie/świadome dwudziestolecie. Metropolis (1927)

W ramach zajęć zanalizujemy narracje powstałe na temat kina niemego oraz zestawimy je złożonością i różnorodnością tego zjawiska, w szczególnością awangardą filmową (impresjonizm, futuryzm, surrealizmem, ekspresjonizmem). Wspólnie zastanowimy się nad „przełomowością” przełomu dźwiękowego, w tym jego estetycznymi i narracyjnymi konsekwencjami.

4. Filmowe kartografie. Zawrót głowy (1958)

Kiedy szacowny brytyjski magazyn „Sight & Sound” opublikował wyniki ostatniej ankiety dotyczącej najlepszych filmów wszechczasów, prowadzonej co dekadę od 1952 roku, zdezonizowanie dotychczasowego zwycięzcy, Obywatela Kane’a, przez film Hitchcocka, zelektryzowało zainteresowanych listą. Na przykładzie wyżej wspomnianych tytułów zastanowimy się nad „klasycznością” kina klasycznego i dominacją kinematografii amerykańskiej.

5. Nowe Fale. Persona (1966)

Bergman, Fellini, Tarkowski, Lynch, Tarantino... Kto właściwie jest autorem filmu? Po co kinu autorzy? Co z autorkami? W ramach warsztatu przeanalizujemy założenia i konsekwencje polityki autorskiej. Namysłowi poddamy również teoretyczne i ideologiczne podstawy nowofalowej koncepcji kina, pojęcia filmowego modernizmu, postmodernizmu i neomodernizmu oraz kino kontestacji.

6. Koniec kina? (1895–1995)

W ramach warsztatu wspólnie zmapujemy kanon współczesnego kina i zapytamy o obecność wcześniejszych dzieł w doświadczeniu współczesnych kinomanów. W ramach podsumowania zastanowimy się nad źródłami, przejawami i reinkarnacjami kinofilii, sposobami oglądania filmów po rewolucji cyfrowej i obecnymi strategiami wytwarzania refleksji filmowej.

Wymagania wstępne

Uczestnikom i uczestniczkom warsztatu zostaną udostępnione z miesięcznym wyprzedzeniem teksty i materiały audiowizualne, podzielone na materiały obowiązkowe i dodatkowe. Znajomość podstaw analizy filmu ani wcześniejsze zainteresowanie kinem nie są konieczne – chociaż to ostatnie, oczywiście, mile widziane.

Katarzyna Szarla

Studiuje kulturoznawstwo (specjalność: kultura wizualna) i bioetykę w ramach studiów magisterskich w Kolegium Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół historii kultury XX w., historiografii filmowej, audio/wizualnych reprezentacji ciała, jego przekształceń, zdrowia i choroby. Tutorka Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci.

Dziedziny specjalności

historia kultury XX w., historia i teoria filmu, badania kultury wizualnej

Kraków – rzecz o potęgde dziedzictwa

Marek Świdrak

Skąd fenomen Krakowa? Jakie jest jego znaczenie historyczne, kulturowe, gospodarcze? Czym to miasto różni się od innych? Co tworzy potencjał miasta i jak go wykorzystać? Czym jest dziedzictwo kulturowe i jak je chronić? Zajęcia przybliżą Ci zagadnienia z zakresu urban studies, zarządzania dziedzictwem kulturowym, historii kulturowej, gospodarczej i artystycznej. Na zajęciach dowiesz się, skąd się wziął smok wawelski, kto był najwybitniejszym artystą pracującym w Krakowie oraz co jest ważniejsze – tramwaj czy Brama Floriańska. Studium Krakowa omawiane będzie w perspektywie środkowoeuropejskiej, a wybrane kazusy będą zestawiane z kontekstem współczesnym, co pozwoli Ci szerzej spojrzeć na otaczającą Cię przestrzeń.

1. Skąd się wziął Kraków?

2. i 3. Złote wieki

4. Śmierć i odrodzenie

5. Czytanie miasta

6. Potencjał dziedzictwa

Wymagania wstępne

Krótką listę lektur zostanie wysłana do uczestników przed rozpoczęciem zajęć.

Marek Świdrak

Absolwent prawa (mgr), historii sztuki (lic., mgr) i ochrony dóbr kultury (lic.) na Uniwersytecie Jagiellońskim. Pracę doktorską przygotowuje na temat działalności architektonicznej Valentina von Saebisch (1577-1657) (promotor: dr. hab. Andrzej Betlej, prof. UJ). Pracownik Międzynarodowego Centrum Kultury i Instytutu Historii Sztuki UJ. Członek ICOMOS, ekspert Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Zajmuje się ochroną i zarządzaniem dziedzictwem kulturowym, historią architektury oraz rynkiem sztuki.

Dziedziny specjalizacji

historia sztuki, nauki o dziedzictwie kulturowym

Antynomie nowoczesnej świadomości: Freud – Weininger – Wittgenstein

Agnieszka Więckiewicz

1. Kultury modernizmu: Wiedeń – Budapeszt 1900

Podczas zajęć zastanowimy się nad pojęciem nowoczesności i tzw. „nowym pokoleniem 1900”. Korzystając z badań nad modernizmem i modernizacją pytać będziemy o rozumienie pojęć, takich jak: tradycja, tożsamość, rozwój, rewolucja, a także świadomość i nieświadomość w kulturze Austro-Węgier przełomu XIX i XX wieku. Jako przykłady stolic wykształcenia się odmiennych „kultur modernizmu” posłużą nam Wiedeń i Budapeszt po 1900 roku. Jako źródło wiedzy o tym czasie wykorzystamy przykłady malarstwa, rzeźby i muzyki austriackiej i węgierskiej aż do wybuchu pierwszej wojny światowej.

2. Psychoanaliza między introspekcją a autoanalizą

Zajęcia dotyczyć będą początków teorii psychoanalitycznej (1896 – 1902) oraz techniki autoanalizy kluczowej dla wczesnej refleksji Sigmunda Freuda. Szczególnie istotne będzie dla nas uchwycenie różnicy między psychologiczną introspekcją a psychoanalityczną autoanalizą, co miało kluczowy wpływ dla ukonstytuowania się freudyzmu jako odrębnej perspektywy badania „nieświadomego”.

3. Nieświadomy symptom — Freuda teoria seksualności

Podczas zajęć zastanowimy się nad freudowskim rozumieniem ludzkiej seksualności oraz jej związkiem z tym, co „bezwiedne”, „wyparte” i „nieświadome”. Pytać będziemy o rolę psychoanalizy w odejściu od ówczesnego postrzegania nienormatywnych form ekspresji seksualnej.

4. Androgyn albo człowiek doskonały przełomu XIX i XX wieku

Zajęcia poświęcimy motywowi androgyna w niemieckojęzycznej literaturze tego okresu, a także teoriiom naturalnej ludzkiej dwupłciowości rozwijającym się w piśmiennictwie psycho-medycznym tego czasu (Sigmund Freud, Otto Weininger, Wilhelm Fließ). Skoncentrujemy się przede wszystkim na dwóch przykładach: „Androgyny” Stanisława Przybyszewskiego oraz „Płci i charakterze” Otto Weininger.

5. Poszukiwanie języka totalnego. Wittgenstein i jego „Tractatus logico-philosophicus”

Zajęcia będą dotyczyły prób wypracowania nowego języka naukowego po 1900 roku. Traktat wiedeńskiego filozofa potraktujemy jako przykład dążenia do zerwania z zachodnią tradycją filozoficzną i stworzenia nowej metodologii badania człowieka oraz otaczającej go rzeczywistości.

6. O czym należy mówić? Dociekania filozoficzne i przyszłość nauki

Podczas spotkania zastanowimy się nad badawczą drogą Wittgensteina, która prowadziła go od „Traktatu” do „Dociekań filozoficznych”. Późną twórczość filozofa czytać będziemy pod kątem pytania o filozofię jako drogę do wiedzy obiektywnej/subiektywnej, jako element autoterapii, a także rodzaj refleksji transdyscyplinarnej otwartej na pluralistyczne obrazy świata.

Wymagania wstępne

Zajęcia będą opierać się na dyskusji o wcześniej przeczytanych tekstach.

Agnieszka Więckiewicz

Absolwentka kulturoznawstwa w Instytucie Kultury Polskiej UW oraz Langues, Littératures et Civilisations Étrangères na Sorbonne-Université. Doktorantka w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UW i w École Doctorale IV na Sorbonne-Université. Laureatka VII edycji konkursu Diamentowy Grant MNiSW (2018-2022), dwu-

krotna stypendystka MNiSW za wybitne osiągnięcia naukowe (2017-2019). Autorka książek: „Obrazy czarności. Wyobrażenia imperialna i różnica rasowa w niemieckiej kulturze XIX i XX wieku. Siedem szkiców z antropologii wrogości” (2020) oraz „Autoekonomie zapisu Juliana Ochorowicza. Codzienne praktyki piśmienne i badawcze psychologa” (w druku). Redaktorka antologii tekstów psychoanalitycznych „Lustra psychoanalizy” (w przygotowaniu). Publikowała m.in. w „Tekstach Drugich”, „Widoku. Teoriach i praktykach kultury wizualnej” i „Praktyce Teoretycznej”.

Dziedziny specjalizacji

literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, filozofia

W poszukiwaniu alternatywy. Nowa humanistyka między zwrotem interdyscyplinarnym a konserwatywnym

Agnieszka Więckiewicz

Podstawowym celem zajęć będzie wprowadzenie uczestniczek oraz uczestników w problematykę współczesnych perspektyw badawczych rozwijanych w rodzimej humanistyce.

1. Zajęcia wprowadzające: Humanistyka dziś

Pierwsze zajęcia poświęcimy na dyskusję nad tym, czym jest tzw. „nowa humanistyka”. Przyjrzymy się kilku najważniejszym koncepcjom proponowanym w ostatnich latach przez polskich literaturoznawców, kulturoznawców, filozofów, historyków i antropologów, aby uczynić polską humanistykę bardziej interdyscyplinarną i otwartą na zagraniczne perspektywy badawcze, takie jak queer studies, gender studies czy badania postkolonialne.

2. Zwroty i przystanki: trauma, pamięć, afekt

Podczas zajęć będziemy pytać o najważniejsze zwroty w polskiej humanistyce ostatnich lat. Uczestnicy i uczestniczki zajęć będą mieli okazję przyrzeć się najważniejszym koncepcjom z nurtu psychoanalitycznych studiów nad traumą, pamięcią oraz afektem. Będziemy przyglądać się również próbom twórczego łączenia i przetwarzania tych kategorii, jak stało się w przypadku kategorii „performatywno-

ści” Judith Butler czy „pamięci wielokierunkowej” zaproponowanej przez Michela Rothberga.

3. Humanistyka zaangażowana

Zajęcia poświęcimy na rozmowę o istniejących oraz możliwych realizacjach założeń humanistyki zaangażowanej. Pytać będziemy o sens takich kategorii, jak „sprawiedliwość epistemiczna”, „postawa emocjonalnego zaangażowania”, oraz „zwrot sądowniczy”. Zastanowimy się również nad związkiem humanistyki zaangażowanej z dążeniem do przełamывania granic dyscyplinarnych i metodologicznych. W dyskusji odwoływać będziemy się do prac jednej z najważniejszych współczesnych badaczek polskich Ewy Domańskiej.

4. Kulturowa Teoria Literatury

Podczas zajęć przyjrzymy się wybranym tekstom wpisującym się w koncepcję kulturowej teorii literatury proponowanej przez Ryszarda Nycza oraz Michała Pawła Markowskiego. Będziemy zastanawiać się nad próbami interdyscyplinarnego badania literatury. Naszym celem będzie również wydobycie najważniejszych kategorii badawczych dla KTL (np. doświadczenie, afekt, pamięć) i pytanie o możliwość ich twórczego wykorzystania.

5. Od antropologii literatury do antropologii słowa i codziennych praktyk piśmiennych

Zajęcia poświęcimy perspektywom antropologii słowa i literatury, w których proponuje się odmienne metody badawcze niż w kulturowej teorii literatury. Pytać będziemy o tzw. Wielką Teorię oralności i piśmienności, a także o charakterystyczny dla antropologii słowa i pisma nacisk na medialne zapośredniczenie znaczeń tekstów kultury.

6. Między humanistyką neoliberalną a humanistyką alternatywną
Ostatnie zajęcia wykorzystamy jako punkt wyjścia do refleksji nad stanem humanistyki w Polsce. Pytać będziemy o próbę urynkwienia i umiędzynarodowienia polskiej humanistyki w kontekście ostatniej reformy edukacji wyższej (tzw. Ustawa 2.0) oraz wpływ zeszłorocz-

nich rozporządzeń na jakość i przyszłość badań humanistycznych w kraju. Zastanowimy się również nad możliwością innej humanistyki — humanistyki niekapitalistycznej, alternatywnej — która rezygnuje z pojęć takich, jak produktywność, akumulacja prestiżu, zysk, kariera oraz sukces.

Wymagania wstępne:

Podczas zajęć będziemy rozmawiać o konkretnych tekstach. Uczestnicy oraz uczestniczki będą proszone o zapoznanie się z przekazanymi wcześniej materiałami.

Agnieszka Więckiewicz

Absolwentka kulturoznawstwa w Instytucie Kultury Polskiej UW oraz Langues, Littératures et Civilisations Étrangères na Sorbonne-Université. Doktorantka w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UW i w École Doctorale IV na Sorbonne-Université. Laureatka VII edycji konkursu Diamentowy Grant MNiSW (2018-2022), dwukrotna stypendystka MNiSW za wybitne osiągnięcia naukowe (2017-2019). Autorka książek: „Obrazy czarności. Wyobrażenia imperialna i różnica rasowa w niemieckiej kulturze XIX i XX wieku. Siedem szkiców z antropologii wrogości” (2020) oraz „Autoekonomie zapisu Juliana Ochorowicza. Codzienne praktyki piśmienne i badawcze psychologa” (w druku). Redaktorka antologii tekstów psychoanalitycznych „Lustra psychoanalizy” (w przygotowaniu). Publikowała m.in. w „Tekstach Drugich”, „Widoku. Teoriach i praktykach kultury wizualnej” i „Praktyce Teoretycznej”.

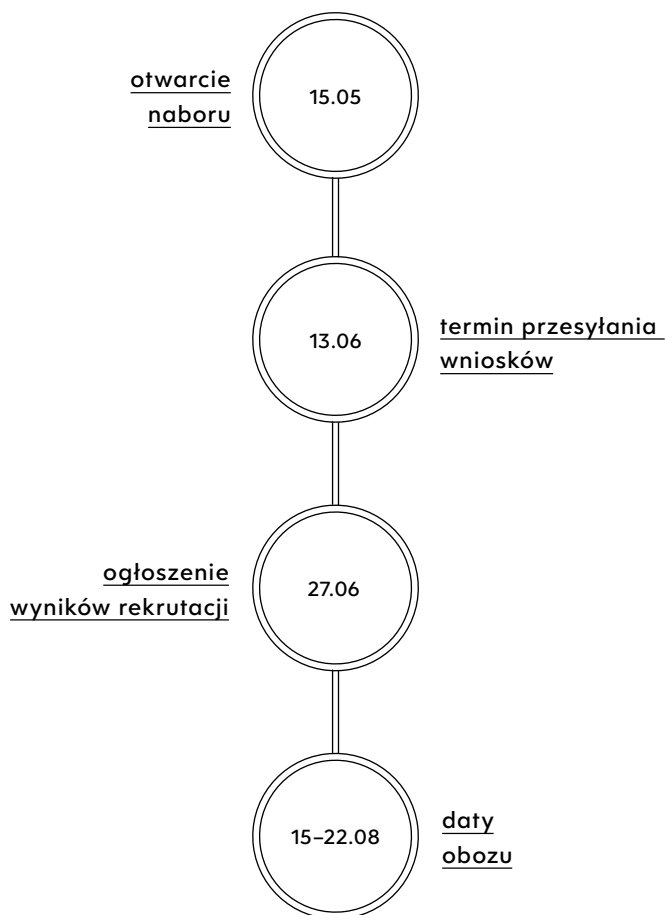
Dziedziny specjalizacji

literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, filozofia

6

Harmonogram rekrutacji i wymagane dokumenty

Wymagania rekrutacyjne:

- tytuł laureata lub finalisty olimpiad szkół średnich ([lista →](#)), otrzymany w latach 2018–2021
- niebycie czynnym studentem/-ką uczelni wyższej
- dostęp do sprzętu umożliwiającego udział w obozie prowadzonym w formie zdalnej.

Wymagane dokumenty:

- wypełniony formularz zgłoszeniowy, dostępny na [stronie Collegium Invisible →](#), zawierający list motywacyjny (450–500 słów), opisujący co udział w Wiosce Olimpijskiej będzie znaczył dla aplikującego/-cej i jak mu/jej pomoże w samorozwoju
- skan zaświadczenia o uzyskaniu tytułu finalisty lub laureata olimpiady przedmiotowej.

Informacje dodatkowe:

- w formularzu zgłoszeniowym należy wymienić wybrane przez siebie zajęcia (maksymalnie trzy propozycje ułożone według priorytetu od 1 do 3)
- organizatorzy zastrzegają, że podczas Wioski możliwe będzie uczestnictwo w dwóch warsztatach, a niektóre z proponowanych zajęć mogą nie zostać uruchomione.

Czy masz jakieś pytania?

Napisz do nas!

wioska.olimpijska@ci.edu.pl →

info@ci.edu.pl →

Zapraszamy do aplikowania i życzymy powodzenia!

a

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

p

q

r

s

t

v

x

y

Członkowie Collegium Invisibile działają pro publico bono.
Projekt realizowany jest dzięki mecenatowi Miasta Kraków.